Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego“

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 8 sierpnia 1932 r. 62.

T r e ś ć n u m e r u:

--o§o--

ŁOTWA.Kronika: "J a u n a k a s Z i n a s" o ł o t e w s k i e j o p i e c e s p o ł e c z n e j ."Jaunakas Zinas"/166/:Zgodnie z ustawą z 1928 r. państwo i samorząd opiekują się każdym niezdolnym do pracy i niezamożnym mieszkańcem Łotwy. Do tej kategorji ludzi należą: a/ci, których obywatelstwo nie zostało ustalone; b/podrzutki; c/niezamożni obcokrajowcy; d/chorzy na choroby zakaźne; e/chorzy na gruźlicę ciężkouleczalną, choroby weneryczne i wściekliznę i t.d.

Opieka społeczna jest dwojaka:publiczna i niepubliczna. W 1931 r. samorządy gminne wydały na opiekę społeczną 3 milj. łatów, zaś miejskie 5 i pół milj.łt. Na tysiąc mieszkańców przypadało 22 będących pod opieką samorządów gminnych i 31 - miejskich. W 1931 r. samorządy opiekowały się 2.402 rodzinami niezamożnemi i 45.579 osobami poszczególnemi. W Łotwie znajduje się 600 przytułków dla dzieci, starców i inwalidów, z czego 120 przytułków w miastach i 480 w gminach.

2. N o w a p a r t j a n a Ł o t w i e ."Jaunakas Zinas"/171/: Na Łotwie powstała nowa partja p.n.narodowych socjalistów. Do zarządu centralnego partji weszli:Sztelmacher, Pauluks, Kaucis, Ozolinsz i t.d.

3. W a l k a r a d j o s t a c j i r y s k i e j z e s t a c j a m i z a g r a n i c z n e m i ."Jaunakas Zinas" /168/:Mają powstać w Łotwie 2 dodatkowe radjostacje celem wzmocnienia radjostacji ryskiej. Ta ostatnia zagłuszana jest w Letgalji przez stacje sowieckie warszawską. Zwłaszcza niepożądana jest prowadzona w języku łotewskim propaganda stacyj sowieckich.

Radjostacja ryska ma być wzmocniona z 12 na 50 klv. Liczba radjoodbiorców w Łotwie wynosi 37.200.

4. "P e h d e j a B r i h d i" o p o l s k i e m "Ś w i ę c i e M o r z a"."Pehdeja Brihdi" /170/: Święto Morza, które się odbyło 31 lipca w Gdyni nosiło charakter demonstracji politycznej, mającej wykazać potęgę Polski na Bałtyku. Na Święto Morza pragnęli również wyjechać harcerze polscy z Łotwy. W ostatniej chwili jednak władze łotewskie odmówiły pozwolenia. Łotewskim Polakom wypadnie więc siedzieć w domu "w obcem państwie", jak nazywają Łotwę przywódcy polskich organizacyj i "Nasz Głos".

5. W y c i e c z k i P o l a k ó w z Ł o t w y d o W i l n a i W a r s z a w y w u j ę c i u "P e h d e j a B r i h d i"."Pehdeja Brihdi" /170/:Jest objawem bardzo dodatnim, że łotewskie M.Oświaty zabroniło wycieczek nauczycielstwa polskiego z Łotwy do Wilna i War-

szawy i nie pozwala pedagogom-Polakom na dokształcanie się na różnych kursach w Polsce, jak to dawniej było w modzie.

6. P r a c e n a d b u d o w ą k a n a ł u p r z y r z e c e S t u k s t w Ł o t w i e ."Rig.Rund./165/: Rozpoczęto budowę kanału długości 9 km. w celu osuszenia błotnistych gruntów w pobliżu rzeki Stukst. Koszta budowy wyniosą 136.200 łt.

ESTONJA: Kronika. 1. Z m n i e j s z e n i e s i ę k o n s u m c j i c u k r u ."Rev.Ztg."/173/: W pierwszem półroczu r.b. sprowadziła Estonja z zagranicy 5.529 tonn cukru za 1.043.000 kor.t.zn. o 8.264 tonn mniej niż w tym samym czasie 1931 r. Zmniejszenie się to nastąpiło wskutek podwyższenia cła na cukier.

2. Z m n i e j s z e n i e s i ę e k s p o r t u m a s ł a ."Rev. Ztg."/173/: W lipcu r.b. wywieziono 38.472 beczek masła /o 20% mniej niż w lipcu r.ub./ W pierwszych 7 miesiącach r.b. wywieziono 143.365 beczek masła./o 10% mniej niż w 1931 r./.

3. W y d a t k i s p o ł e c z n e m. T a l l i n a ."Rev.Ztg." /171/: W r.1931-32 rozdano chleb 6.923 osobom. Liczba bezrobotnych w kwietniu wynosiła 5.988. Pomoc materjalna państwa wyniosła ogółem 179.391 kor.

4. B i l a n s B a n k u E s t o ń s k i e g o ."Rev.Ztg."/171/: Bilans Banku Estońskiego przedstawił się w dn.23.VII jak następuje: złoto 11,47 milj.kor.; dewizy 8 milj.kor., pożyczki 21,57 m.kor.; banknoty 32,16 m.kor.; wkłady 11,80; pokrycie 44,27%.

5. S k ł a d I z b y P r a c o w n i k ó w p r z y P a r l a m e n c i e ."Rev.Ztg."/172/: Izba Pracowników przy Parlamencie ma się składać z 3 sekcyj: 1/25 przedstawicieli pracowników przemysłowych, handlowych i domowych; 2/ 25 przedstawicieli pracowników rolnych i małorolnych; 3/10 przedstawicieli rybaków.

6. B i l a n s p r z e m y s ł u w ł ó k i e n n i c z e g o. "Päewaleht"/204/: Bilans przemysłu włókienniczego przedstawiał się 31.XII.31 r. jak następuje: warsztaty 87.929 tys.kor.; dłużnicy - 10.079; towary i materjały 10.934; kapitały 25.708; wierzyciele 30.481; kapitał amortyzacyjny 62.282; wartość inwentarza 25.647; przychód 406 tys.koron; rozchód 21 tys.kor.

7. K o n w e n c j a e s t o ń s k o - s o w i e c k a ."Rev.Ztg." /170/: Estońsko-sowiecka konwencja w sprawie ruchu towarowego została przedłożona przez M-stwo Komunikacji rządowi do ratyfikacji.

8. Z a t w i e r d z e n i e e s t o ń s k o - s o w i e c k i e g o p a k t u o n i e a g r e s j i ."Päewaleht" /Nr.206/: 29 lipca odbyło się posiedzenie parlamentu, na którem został zatwierdzony pakt o nieagresji między Estonją a Rosją Sowiecką.

9. L i c z b a p r o t e s t o w a n y c h w e k s l i w E s t o n j i w c z e r w c u ."Rev.Ztg."/173/: W czerwcu r.b. zaprotestowano ogółem 5.248 weksli na sumę 787.000 koron./w czerwcu r.ub.7.837 weksli na sumę 1.475.000 kor./.W pierwszem półroczu r.b. liczba protestów wynosiła 38.019 weksli na sumę 6.733.000 koron.

10. W z r o s t b e z r o b o c i a w E s t o n j i ."Rev.Ztg." /173/: 1 sierpnia zarejestrowano 1.019 bezrobotnych w Tallinie /633 mężczyzn i 386 kobiet/. W roku ubiegłym 1 sierpnia liczba pozbawionych pracy wynosiła 364.

11. S p r a w a p o d a t k u o b r o t o w e g o ."Rev.Ztg."/168/: Minister Przemysłu przyjął delegację związku kupców, udzielając im informacyj w sprawie wprowadzenia podatku obrotowego. Jak wiadomo, zostaną opodatkowane przywożone towary /jednocześnie ze zwiększonem cłem/. Kupcy wyrazili protest przeciwko temu projektowi, motywując to tem, że sytuacja handlu obecnego nie pozwoli im ponieść takich wydat-

ków. Minister Przemysłu oświadczył na zakończenie, że on, jako przeciwnik systemu monopolów i licencyj, planuje przeprowadzenie zasadniczych zmian.

"Rev.Ztg./175/:Na zasadzie ustawy o projektowanym podatku obrotowym rolnictwo ma być wolne od tego podatku.

12. Z m n i e j s z e n i e s i ę d o c h o d ó w p a ń s t w o w y c h ."Päewaleht" /208/:Według danych, dostarczonych przez centralne biuro statystyczne, w ciągu pierwszego kwartału r.b. dochody Estonji wyniosły o 3 milj.koron mniej od sumy przewidzianej w budżecie. W I kwartale wpłynęło do kasy państwowej ogółem 17,2 milj.koron /w roku ub. 21,6 milj.kor./. Stan ten został spowodowany przedewszystkiem zmniejszeniem się dochodów celnych /o 31%/, jak również akcyzowych.

13. D o c h o d y u r z ę d u p o c z t o w e g o E s t o n j i. "Rev.Ztg." /168/:Dochody, wpływające do urzędu pocztowego w 1931/32 r. w porównaniu z rokiem ub. znacznie się zmniejszyły, bo aż o 244.821 koron, najwięcej zaś w urzędach telegraficznych /o 13,3%/, w dziale przesyłek - o 5,8%.

14. D e k l a r a c j a r z ą d u e s t o ń s k i e g o ."Rev.Ztg." /168/:Głowa Państwa Einbund na posiedzeniu parlamentu w dn.26 lipca złożył obszerną deklarację rządową, której najważniejsze punkty brzmią jak następuje:1/powiększenie aktywności polityki gospodarczo-finansowej; 2/utrzymanie kursu korony, jako jednostki monetarnej; 3/uporządkowanie handlu zagranicznego; 4/osiągnięcie równowagi między kosztami produkcji a cenami produktów; 5/uporządkowanie rynku krajowego; 6/polepszenie stanu rolnictwa a/uregulowanie sprawy długów rolników; b/starania o pozyskanie rynków zbytu; c/dążność do uzyskania lepszych cen na produktach rolnych; d/umożliwianie zakupu zboża z tegorocznych zbiorów; e/wykorzystanie nieużytków na cele osadnicze, f/przeprowadzenie prac meljoracyjnych. 7/polepszenie stanu przemysłu; 8/ulepszenia w dziedzinie komunikacji; 9/polityka zagraniczna - utrzymanie przyjaźni z innemi państwami; 10/polityka wewnętrzna: reforma prawodastwa, procesu cywilnego, obrona interesów mniejszości narodowych; reorganizacja samorządów i t.d.; 11/wprowadzenie ulepszeń technicznych w armji, a zwłaszcza w dziedzinie lotnictwa i obrony przeciwgazowej; 12/polepszenie oświaty; 13/walka z bezrobociem; 14/uregulowanie stosunków międzypartyjnych.

15.K a r t o f l e e s t o ń s k i e n a r y n k u a n g i e l s k i m ."Päewaleht" /203/:Anglja zaczęła utrudniać Estonji eksport kartofli, nakładając na nie dodatkowe cła. Od pierwszego października 1931 r.do 1 maja r.b. wywieziono z Estonji 113.260 centn.kartofli /76.709 cent.wywieziono do Anglji t.zn.68%/.

16. S p r a w a d ł u g ó w p r o w j a n t o w y c h E s t o n j i ."Rev.Ztg."/175/: 1 lipca wpłaciła Estonja Anglji ratę wynoszącą 15.199 funtów szterlingów tytułem długów prowjantowych, poczem rząd angielski oświadczył, że gotów jest udzielić Estonji sześciomiesięcznego moratorjum odnośnie spłaty reszty jej zobowiązań, licząc od dnia 1 lipca r.b.

Zaznaczyć należy, że terminowe uiszczenie tej raty mimo różnicy poglądów, czy dług prowjantowy podlega rozporządzeniom konferencji lozańskiej czy też nie, znalazło ogólne uznanie dla prawego postępowania narodu estońskiego.

FINLANDJA.Kronika:P r z y r o s t l u d n o ś c i w F i n l a n d j i ."Päewaleht" /210/:Według danych fińskiego urzędu statystycznego ilość ludności w Finlandji wynosiła w r.1930 3.667.067, w roku zaś 1920 3.364.807. W ciągu dziesięciu ostatnich lat nastąpił wzrost ludności o 302.260 osób, t.zn.o 8,2%. W r.1930 18,3% mieszkańców zamieszkiwało miasta, 81,7% - wsie. Zaznaczyć należy, że ilość mieszkańców narodowości fińskiej wzrosła kosztem szwedzkiej ponieważ:

w r.1920 Finnów było 88,7%; Szwedów 11%
" " 1930 " " 89% ; " 10%.

B7